

Barbara Surma

0000-0001-8781-7643

Akademia Ignatianum w Krakowie

Wprowadzenie

Wielkim wyzwaniem dla współczesnej edukacji jest alfabetyzacja naukowa społeczeństwa. Pojęcie to po raz pierwszy zostało użyte w prasie amerykańskiej w 1957 roku, tuż po wystrzeleniu w kosmos pierwszego satelity Sputnik, jednakże jego definicja nadal ewoluuje.

Narodowe Centrum Statystyk dla Edukacji definiuje alfabetyzację naukową jako wiedzę i rozumienie pojęć oraz procesów naukowych potrzebnych do podejmowania osobistych decyzji, uczestnictwa w sprawach obywatelskich i kulturowych (NAS 1996). Natomiast Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) alfabetyzację naukową określa jako umiejętność angażowania się w zagadnienia związane z nauką oraz z ideami nauki, jako refleksyjnego obywatela (*Pisa 2015: Draft science framework* 2013). Porównując alfabetyzację naukową z alfabetyzacją rozumianą jako nauką czytania i pisania, autorzy projektu „Wiedza naukowa w przedszkolu i szkole: propozycja nowej metodyki” (*Wiedza naukowa w przedszkolu i szkole* 2016) zaproponowali redefinicję tego pojęcia, wskazując, że:

- jej „celem jest zrozumienie przez uczniów w jaki sposób powstaje naukowa wiedza, w jaki sposób ulega modyfikacjom i jaki rodzaj reprezentacji umysłowej jest używany;
- nowy rodzaj alfabetyzacji naukowej musi być nauczany w taki sposób, żeby pozwolić uczniom na czerpanie przyjemności z przeprowadzania eksperymentów, dedukowania praw rządzących w naturze na bazie modeli przyrodniczych i projektowych, a także czytania o nauce” (tamże: 20-21).

Trzeba w tym miejscu podkreślić, że edukację naukową wraz z jej procesem alfabetyzacji można wprowadzać już na etapie przedszkola, a nawet wcześniej. Dzieci,

obserwując i eksplorując świat, konstruują swoją wiedzę i zaczynają definiować prawa rządzące naturą. Jest to pierwszy krok w kierunku edukacji STEM/STEAM.

Tematyka kolejnego numeru kwartalnika „Edukacji Elementarnej w Teorii i Praktyce” koncentruje się przede wszystkim na upowszechnianiu wyników badań oraz programów realizowanych w Polsce i na świecie rozwijających kompetencje naukowe dzieci. Autorzy artykułów wyjaśniają, czym jest edukacja STEM/STEAM, jaki jest jej cel i efekty. Skutecznie łączą teorię z praktyką, dlatego Czytelnik ma nie tylko możliwość zapoznania się z jej założeniami i ich oceną, ale też z jej praktycznymi rozwiązaniami. W Krajach Unii Europejskiej kładzie się duży nacisk na promowanie dobrych praktyk rozwijających umiejętności naukowe u dzieci, bowiem tylko społeczeństwo oparte na wiedzy ma możliwość dalszego rozwoju gospodarczego i kulturowego.

Bibliografia

National Academy of Sciences. (1996). *National Science Education Standards (Report)*, National Academy Press.

Pisa 2015: Draft science framework. (2013), http://www.oecd.org/callsfortenders/Annex%20IA_%20PISA%202015%20Science%20Framework%20.pdf (dostęp: 15.11.2019).

Wiedza naukowa w przedszkolu i szkole: propozycja nowej metodyki. Projekt 2016-1-ES01-KA201-025282. (2016), https://www.cen.bydgoszcz.pl/images/Erasmus/guida/publikacja_granatowa-compressed.pdf (dostęp: 15.11.2019).

ADRES DO KORESPONDENCJI

Barbara Surma
Akademia Ignatianum w Krakowie, Polska
e-mail: barbara.surma@ignatianum.edu.pl